

opera-operett – 1. Már a *daljáték címszó összegezte a zenés színpad legfontosabb műfajának, az operának romániai magyar eredményeit az 1970-es évek végéig. Azóta néhány érdemleges új darab került előadásra Kolozsvárt az Állami Magyar Operában. 1990-ben az Állami Magyar Opera pályázatot hirdetett zenés színpadi művekre. Az első díjat Demény Attila nyerte *Parafarm c.* darabjával, (második díjat nem osztottak ki), a harmadikat Magyar Zita *Lyukasarcú tündér c.* gyermekoperájával. A felélénkült érdeklődésnek köszönhetően hosszas várakozás után ismerhette meg a közönség a Tamási-novella ihlette és Szöcs István szövegkönyvével készült, de 1970 óta kéziratban rekedt *Ördögváltozás Csikban c.* egyfelvonásos művet, Vermesy Péter korszerű zenei nyelvezetű alkotását (1990). A pályadíjnyertes Demény Attila *Parafarm c.* szerzeményében George Orwell *Állatfarm c.* regényét gyümölcsöztette Visky András librettója alapján a kamaraopera, táncszínház és a *musical egyéni szintézisében (1991).

Az operához közel álló zenés mesejátékot nálunk a *daljáték címszóban már említettek mellett Kisbán Miklós (*Az ostoba Li.* 1946) és ifjabb Mátyás Mátyás képviselte, utóbbi Marton Lili nyomán szerzett *Rongyoska királykisasszony c.* darabjával (1947).

Gyermekoperáink sorát Magyar Zita gyarapította Fodor Sándor nyomán készült *Csipike lakodalma c.* művével (1991).

2. Kiegészítendő a *daljáték tárgyköre a romániai magyar operett anyagával is. Ez a műfaj a 19. századi és az I. világháborút megelőző hagyományokat folytatta. A műfaj útját Erdélyben Farkas Ödön, Stephanidesz Károly, Borsay Samu, Virányi Jenő és Serly Lajos egyengette. A két világháború közt Komjáti Károly zeneszerző jelentkezett leggyakrabban. Az ő példáját követte Vadas László, aki kolozsvári szövegírók munkáját hasznosította: Gara Ákos librettóját a *Vadgalamb* (1921), Győri Illés István szövegét a *Szultána* (1926) esetében. Ugyanő a szerzője a *Trombitászó c.* zenés játéknak is (1941). Claude Romano (George Sbârcea) Thury Zsuzsa szövegét hasznosítva szerezte az *In flagrantit* (1955), Gredinár Aurél és Walter Gyula szövegkönyvére a könnyen rögzíthető dallamosságú *Szerelemre ítélem c.* operettet (1956-57). Molnár Károly két operettel jelentkezett (*A puszta rózsája* és *Száll a labda*). Fodor Árpád, illetve Antal Péter szövegére a dalbetétek szövegének szerzője Barkó György.

Gyermekoperettet Révay György írt Hajtai Etelka szövegére *Tündérr királykisasszony* címmel (1926).

Lakatos István: *A kolozsvári magyar zenés színpad (1792-1973)*. 1977. – Pusta Enikő: *Ördögváltozás Vermesy-módra*. Szabadság 1990. ápr. 27. – László Ferenc: *Operasiker – gyermekhangokon*. Helikon 1991/27. – Benkő András: *Énekesjátéktól – az operáig*. Közli Kolozsvár magyar színháza. Szerk. Kántor Lajos-Kötő József-Visky András. Kv. 1992. 85-107.

(B. A.)